

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	Bc. Marie Nachtigalová
Název práce	Rozvoj předmatematické gramotnosti prostřednictvím pohádkových pracovních listů
Autor posudku	PhDr. Michaela Kaslová

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění)

Diplomová práce se zabývá problematikou přesahu dvou gramotností: (před)matematické gramotnosti a čtenářské pregramotnosti. Je zaměřena na práci s pracovními listy s pohádkovou tematikou jako na nástroj přípravy dítěte před vstupem do školy na následné řešení slovních úloh v 1. ročníku ZŠ. Jde o aktuální problematiku ze dvou důvodů: 1) jde o oborové přesahy, 2) u řešení slovních úloh v ZŠ zaznamenáváme nejvíce úskalí (Vondrová a Rendl), proto je příprava na práci s nimi významná. Autorka formulovala cíle i nástroje k řešení diplomového úkolu, opírá se o kvalitativní výzkum. Navržené aktivity sledovala a hodnotila z více pohledů, které se důsledně opírají o teoretickou část. Formuluje závěry uvážlivě a tam, kde v navržených aktivitách spatřuje úskalí, navrhuje dílčí úpravy. Reflexe autorky se promítá i do didaktických doporučení.

Cíle práce jsou splněny.

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)

Autorka práci rozčlenila do tří hlavních částí. *Teoretická část* se zabývá předmatematickou gramotností s užším zaměřením na slovní úlohy a na čtenářskou pregramotnost se zaměřením na pohádky, souběžně autorka ukazuje na přesahy obou oblastí; z vývojové a kognitivní psychologie vybírá ty pasáže, které jsou pro řešení diplomového úkolu klíčové; z oborové didaktiky se věnuje problematice pracovních listů a práci s nimi. Tato část představuje východiska pro praktickou část. *Metodologická část* vymezuje cíle, úkoly, podmínky pro realizaci kvalitativního výzkumu. *Praktická část* uvádí čtenáře do prostředí realizace výzkumu, prezentuje strukturovaně jednotlivé didaktické celky se začleněním specifických pracovních listů, popisuje průběh realizace, využívá reflexe a postreflexe, předem vybrané jevy sleduje a eviduje (viz tabulka v přílohách) a následně hodnotí. Autorka uplatňuje kritické myšlení, což se projevuje i didaktických doporučeních. Autorka, přes velké zaujetí pro dané téma, je objektivní. *Závěr* reaguje na vytčené cíle a úkoly práce. *Přílohy* jsou bohaté, obsahují jednak charakteristiku zkoumaného vzorku, jednak texty použitých pohádek, dále fotodokumentaci pomůcek, vytvořené pracovní listy a tabulky s evidencí sledovaných jevů. Tabulky považují za velmi cenné jak pro závěry práce, tak pro didaktická doporučení. Jsou zpracovány logicky, účelně a pečlivě.

Jednotlivé kapitoly práce i myšlenkové postupy jsou řazeny logicky.

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Předložená práce spadá do didaktiky matematiky. Náročnost práce spočívá propojování dvou gramotností, z nichž dominantní je zde předmatematická gramotnost. Velmi dobře zde autorka prezentuje, co vše musí učitel zvážit při přípravě pracovního listu a práci s ním zejména tehdy, jde-li o přípravu na řešení slovních úloh. Je nutné ocenit přístup ke zpracování tématu, autorka neřeší problém pracovního listu izolovaně, jak je běžně zvykem (což ukázala pozorování v jedné ze sledovaných mateřských škol), ale v předem promyšlené didaktické struktuře. Terminologicky je práce v pořádku. Klíčové pojmy jsou vymezeny. V pasážích, kde autorka staví na vlastní tvořivosti, se prokazuje cit autorky pro didaktické situace, schopnost autorky individualizovat práci dítěte, reagovat citlivě na „neplánované“ momenty. Práce je konzistentní.

Přínos (originalita, použitelnost apod.), klady práce:

- 1) Předložená práce má inovační charakter ve dvou rovinách: a) oborové přesahy; b) zasazení práce s pracovními listy do specifické didaktické struktury (nezařazuje práci s pracovními listy izolovaně).
- 2) Práce ukazuje, jak lze pracovat konstruktivisticky v rámci didaktické struktury již s dětmi v předškolním věku.
- 3) Práce je využitelná jako studijní materiál, tak jako inspirační zdroj pro učitele v praxi.

Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)

Citace, odkazy i celkový styl jazyka odpovídají normě. Bohužel na několika málo místech je nepřímá citace prezentována jako přímá.

Klíčová slova jsou oddělena pouze čárkami místo středníky, jinak je formální stránka práce v pořádku.

Jazyk práce je čtivý, srozumitelný, terminologie je správně užitá, vyjadřování je přesné až na několik málo případů, které ovšem nebrání porozumění. Gramatické chyby se v textu téměř nevyskytují.

Celková úprava práce odpovídá nárokům na diplomovou práci, text je přehledný. Přílohy jsou vybrány dobře.

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)

Informační zdroje jsou pestré včetně zahraničních; místo anglického názvu autorka omylem použila vlastní český překlad názvu zahraničního článku *Word problems in mathematics education a survey*:

https://www.researchgate.net/publication/338580643_Word_problems_in_mathematics_education_a_survey

Další poznámky

Autorka pracovala tvořivě a aktivně. S tématem již vystoupila na konferenci *Dva dny s didaktikou matematiky 2022* a publikovala svůj příspěvek v konferenčním sborníku (v současnosti v tisku).

Práci navrhuji k ocenění v rámci Agonu, dále její prezentaci na mezinárodní soutěži SVOČ 2023.

Otázky k obhajobě

- 1) Co byste dnes řešila v tvorbě pracovních listů jinak a proč?
- 2) Která kritéria jste použila pro volbu pohádek, které tvoří kontext vámi navržených pracovních listů?

Vyjádření ke shodám v systému Theses: < 2 %

Práce splňuje podmínky kladené na diplomovou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Hodnocení:

Datum a podpis autora posudku: 25. srpna 2022

vedoucí diplomové práce